

РЕШЕНИЕ

№ 5714

гр. София, 11.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 53 състав,
в публично заседание на 04.10.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Стефан Станчев

при участието на секретаря Валентина Христова, като разгледа дело номер **5355** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

„Еланда“ ООД обжалва експертно решение № 0739 от заседание № 070/15.04.2021 г. на Национална експертна лекарска комисия, издадено от специализиран състав по нервни, очни и С. болести. С обжалваното решение на НЕЛК е потвърдено ЕР на ТЕЛК № 3399 от заседание № 186/ 30.10.2020 на първи състав на ТЕЛК на УМБАЛ АД – Б.. Оплакванията са за незаконосъобразност на оспорваното решение на НЕЛК. Жалбоподател, чрез пълномощник развива оплаквания за наличието на всички отменителни основания. Развити са оплаквания по същество, че експертните решения, с които е призната причинна връзка между смъртта на С. Г., б.ж. К., починал 06.02.2017 г., настъпила като трудова злополука. Твърди се, че водещата диагноза за смъртта на работника е настъпил мозъчен инсулт, а не изгаряне, получено в кабината на управлявания камион, собственост на жалбоподателя. Полученият инсулт бил провокиран от начина на живот на починалия, безотговорното му отношение към собственото здраве; причината за смъртта е получен инсулт, а токсично септичното състояние от получено изгаряне не е в пряка връзка с търпяната злополука, като хипотетично отсъствието на инсулта не би довело до увреждане с изгаряне. Отсъства поведение на работодателя, като собственик на камиона да е предоставил неизправна вещ на починалия; работодател не е нарушил задълженията си, по отношение на С. Г.. Двете ЕР били лишени от мотиви. От страна на ответник бил нарушен принцип на съразмерност. Искането е за отмяна на оспорваното ЕР на НЕЛК и присъждане на разноски.

От страна на ответник е постъпило становище за неоснователност на жалбата, изх. № Ю-562/16.06.2021 г. към писмо Ю-631/29.06.2021 г. и приложено по приетото МЕД на починалото лице. Издадените ЕР са следствие от изпълнение на съдебно решение № 1916/16.03.2020 г., адм.д. 7556/2018 г. на АССГ. Претендира се присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересовани страни – З. и Й. Г., чрез пълномощника си оспорват жалбата и искат отхвърлянето ѝ. Претендират разноски.

Заинтересовани страни ТЕЛК – УМБАЛ – [населено място], ТП НА НОИ – Б., РД „Социално Подпомагане“ - Б., Агенция за Хора с Увреждания не вземат отношение.

Съдът в този състав, след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните, прецени събраните по делото доказателства по реда на чл. 235 от ГПК, вр. с чл. 144 от АПК и служебно на основание чл. 168, ал.1, вр. чл. 146 от АПК, провери изцяло законосъобразността на акта, в обжалваната му част, намира следното от фактическа и правна страна.

Жалбата е процесуално допустима. Подадена в срок от лице, засегнато от обжалваното решение на НЕЛК. Дружеството е от кръга на лицата по чл. 112 от ЗЗ притежава процесуална легитимация за участие в съдебно-административното производство по обжалване на решението и съответно е обвързано от правните последици на постановеното по казуса съдебно решение, което засягат правната му сфера.

Разгледана по същество е основателна.

С. И. Г., б.ж. на К. и наследодател на з. страни Г. е бил в трудовоправни отношения със жалбоподателя, като шофьор на камион и изпълнявал курсове зад граница. В периода 01.02.2017-16.02.2017 г. С. Г. е бил в командировка със задача „транспорт и доставка на стоки“ по маршрут България-Полша-България. На 05.02.2017 г. е бил на територията на Румъния, установено е, че камиона е продължително време на паркинг и след съдействие от други шофьори, лицето е намерено в безпомощно състояние в кабината на камиона. Извикан е екип на спешна помощ и лицето е отведено в болнично заведение. Съгласно представеното медицинско свидетелство за установяване на смърт № 41/11.02.2017 г. от Окръжен институт по съдебна медицина [населено място], Румъния, диагнозата на С. Г. е „токсично септично състояние, причинено от некроза на левия крак, изгаряне втора-трета степен на торса и на левия долен крайник чрез излъчена топлина, малкомозъчен инсулт“. Към медицинската документация изискана от болнично заведение в Румъния, по искане на жалбоподателя е установено, че на 07.02.2017 г. С. Г. е приет в болница с диагноза исхемичен инсулт с разширен десен акм. лява хемиплегия. Гангрена на дисталната трета част на левия крак. Термично изгаряне GR II/III и декубитални лезии на лявото бедро, лява ръка, исхемия на лява ръка. Чернодробно – бъбречна недостатъчност. Септично състояние. Не е спорно, че на 11.02.2017 г. С. Г. е починал. По искане на жалбоподател, са представени преписи от медицинската документация, водена в болничното заведение в Румъния, където е провеждано лечение по спешност и настъпил смъртоносния резултат. Такава документация е приложена и по МЕД на починалия. По искане на жалбоподател по делото е изслушана съдебно медицинска експертиза, заключението на която е прието от страните и съда. Съдът приема за установени и безспорни обстоятелства, че починалото лице е получило по време на командировка в Румъния мозъчно съдова болест – исхемичен инсулт в басейна на дясната голямомозъчна артерия, изгаряне II-III степен на ляво бедро, таз и хълбок. По

приложената медицинска документация е установено, че изгарянето е следствие от свличане тялото на починалия в кабината на камиона и предвид времето – зима, м. февруари и работещ в кабината отоплителен уред, в резултата на времето, през което тялото е било безжизнено, от получения инсулт са получени изгарянията. Не може да се твърди, по причина, че не се доказва отоплителния уред да е бил неизправен. Както установява СМЕ инсулт може да се получи във всякаква поза на тялото, с вероятност да е получен в кабината на камиона, или с теоритична вероятност извън но в непосредствена близост, тъй като в период от минута, две може да се извършат физически движения. СМЕ е категорична, че при постъпване в болничното заведение пациентът не е имал обичайните жизнени функции. Установимо е, че инсултът предхожда свличането на тялото до работещия отоплителен уред, по причина, че тялото е било статично при получаване на изгарянето, т.е. реакция към сравнително високата температура от отоплителния уред не е имало. Инсултът е блокирал рефлексите, тялото е било неподвижно и съприкосновението с работещия уред е довело до изгарянията и септични увреждания, а с оглед засегнатата площ на изгарянията по тялото продължителността на съприкосновение е била дълга. В СМЕ изрично е посочено, че причина за смъртта е настъпилата на 36-тия час от хоспитализиране на пациента на мозъчна смърт. Изгарянето, като съпътстващо увреждане не е довело до смъртта, но е имало значение за увредата на общото физическо състояние. Отнесено към инсульта не се установява да е повлияло на мозъчните функции, а експертно не може да се определи до каква степен ако е нямало изгаряне, би се развил инсулта. Пряка връзка с настъпилата смърт има инсулта, както и безпомощното състояние на починалия, като не може да се установи какво време е прекарал в кабината на камиона след настъпване на инсулта. Съдът изцяло кредитира заключението, поддържано в с.з., в частта „Изгарянето е получено след инсулта, защото ако е получено преди това, няма толкова висока температура, която да доведе до това тежко изгаряне, II – III степен. Това е определено дълбоко изгаряне, то е силно болезнено при получаване и ако го е получил преди това и няма инсулт, той ще може да се махне от това място. Той е получил изгарянето, защото не е можел да мърда. Инсултът го е обездвижил, имал е пареза, не е бил във възможност да се движи и е стоял там до момента на намирането му.“ Това заключение в медицинската част за критериите за прилагане или не на разпоредбата на чл. 55 от КСО или тази по чл. 73, ал. 2 от НМЕ е меродавно за извода на съда да приеме, че в случая не е трудова злополука.

От ангажираните доказателства от жалбоподател съдът установи, че по време на командировката, до настъпване на инсулта починалото лице не се отклонявал от маршрута. Изпълнявал е разписанието и е спазвал времето за почивки. Съдът кредитира и св. показанията за изправността на камиона, с който е изпълнявано трудовото задължение.

Спорният въпрос е следва ли в условията на чл. 73, ал. 2 от НМЕ да се приеме, че е установена и възникнала трудова злополука по смисъла на чл. 55 от КСО. Легалното определение за „трудова злополука“ като осигурен социален риск е дадено с чл. 55, ал. 1 от КСО, където е посочено, че това е всяко внезапно увреждане на здравето, станало през време и във връзка или по повод на извършваната работа, както и при всяка работа, извършена в интерес на предприятието, когато е причинило временна неработоспособност, трайно намалена работоспособност или смърт. Законодателят изисква за да бъде приета настъпилата злополука за трудова едновременно да са налице конститутивните елементи на разпоредбата, а именно:

Внезапно увреждане на здравето - внезапно, външно неочаквано и непредвидено, еднократно и пряко въздействие върху човешкия организъм, което накърнява телесната цялост и нарушава нормалното функциониране на органите на човешкото тяло;

Наличието на функционална зависимост между настъпилото увреждане и извършваната от лицето работа, като по смисъла на разпоредбата увреждането трябва да е претърпяно „през време и във връзка с извършваната работа“, „по повод на работата“, или при „всяка работа, извършвана в интерес на предприятието“, неблагоприятен резултат от увреждането - за трудова злополука се приема само това внезапно здравословно увреждане, което е причинило временна или трайна неработоспособност или смърт; Причинна връзка - такава е налице когато неблагоприятният резултат /неработоспособността, респ. смъртта/ е пряко следствие от внезапното увреждане на здравето, а не на други обстоятелства.

Налице е внезапно увреждане на здравето на починалото лице по време на служебна командировка от и за сметка на жалбоподателя.

Съдът не приема да е безспорно установена функционална зависимост от получения мозъчен инсулт и това да е в пряка връзка с изпълняваната работа, като шофьор. Инсултът е получен когато Г. е бил в почивка, не е бил повлиян от стресова ситуация по време на път. Съдът е длъжен да спомене и установеното от СМЕ, както и други представени доказателства по делото, че починалият е имал заболявания, които са посредствали настъпването на инсулта. Както СМЕ сочи, артериалната хипертония е фоново заболяване за исхемичен инсулт /благоприятства получаването му/.

За да постанови обжалваното решение, специализиран състав на НЕЛК по Очни, нервни и С. се обвързва с влязлото в сила съдебно решение на АССГ, постановено по отношение на ТП на НОИ, във връзка с оспорено решение на директор на ТП на НОИ С., с което се потвърждава разпореждане на длъжностно лице чл. 60, ал. 1 от КСО, че търпяната злополука не е трудова. Специализирана администрация на ТЕЛК и НЕЛК безкритично се позовава на това решение и постановява актовете си без да изследва имало ли е или не причинна връзка с трудова злополука.

Съдът не приема, че изводите на НЕЛК в оспорваното решение са правилни и законосъобразни.

От заключението на вещото лице, както и от данните от медицинската документация може да се направи еднозначен извод, че настъпилият вредоносен резултат е за състояние по смисъла на чл. 73, ал. 2 от Наредбата за медицинската експертиза.

Злополука е всяко внезапно увреждане на здравето, което може да бъде травматично, причинено от външно въздействие върху тялото и организма, или нетравматично. Съществените белези на злополуката са, че тя представлява внезапно, непредвидено и спонтанно, увреждане на здравето, което е резултат на външно или вътрешно (болестно) въздействие върху човешкото тяло или организъм. Трудовата злополука е внезапно увреждане на здравето, станало при извършване на възложената от работа, както и при всяка работа, извършена в интерес на предприятието (чл. 55, ал. 1 КСО), следователно трудовата злополука, като внезапно увреждане на здравето, е резултат на извършваната работа. Когато внезапното увреждане на здравето е нетравматично, наличието на причинна връзка между него и извършваната работа се установява единствено от ТЕЛК и/или НЕЛК (чл. 60, ал. 2 КСО), които при внезапно починало лице, какъвто е процесният случай, се произнасят по причинната връзка въз основа на наличната медицинска документация и протокола от аутопсията (чл. 66, ал. 1 НМЕ).

По аргумент от § 1, т. 36 от ДР на Закона за здравето, терминът „нетравматичното увреждане“ е възприет като синоним на заболяване, а по дефиниция болестта е дълбоко и трайно отклонение от нормалната жизнена дейност на организма, съпроводено със структурни и функционални изменения в него. Според динамиката на протичане може да бъде остро или хронично, а остро заболяване може да бъде подостро или свръхостро, което понякога протича за часове и дори за минути. Съгласно чл. 73, ал. 2 НМЕ, когато нетравматичното увреждане на здравето е патологично състояние, т. е. болестно състояние, следствие на заболяване от каквото и да е естество, то не се счита за внезапно увреждане на здравето по смисъла на чл. 55, ал. 1 КСО. В този смисъл е и константната практика на Върховния административен съд, обективирана в Решение № 10479 от 10.07.2013 г. по адм. д. № 6208/2013 г., VI отд. на ВАС; Решение № 1727 от 08.02.2018 г. по адм. д. № 732/2017 г., VI отд. на ВАС и др.

Видно от приложените по делото доказателства /медицинска документация от болницата, където е починало лицето и такава по провеждани изследвания/, експертните решения на ТЕЛК и НЕЛК и заключението на вещото лице, безпротиворечиво се установява, че лицето е имало посочените в тези документи заболявания, които са съществували и са се развивали през дълъг период преди настъпването на трудовата злополука, а получения исхемичен инсулт обосновава прилагането на чл. 73, ал. 2 от НМЕ.

Обсъждането на всички тези въпроси при декларирана злополука по повод на нетравматично увреждане и крайният извод дали в този случай е налице внезапно нетравматично увреждане на здравето по смисъла на чл. 55, ал. 1 КСО, което е следствие на извършваната работа, законодателят е поставил в компетентност на ТЕЛК и НЕЛК.

С оглед представените доказателства и изводите по приетата по делото експертиза, досежно факта, че конкретната причина за смъртта е получения инсулт, изключен от приложението на чл. 55 от КСО, по изричната разпоредба на ал. 2 от чл. 73 от НМЕ, съдът приема, че е налице хипотезата на внезапно починало лице, изключваща приложението на чл. 74, ал. 1 от НМЕ. Предвид представените по делото писмени доказателства следва да се приеме, че липсва юридически белег на трудовата злополука, а именно: причинната връзка между увреждането и неблагоприятния резултат - настъпилата смърт. За да е налице трудова злополука, е необходимо резултатът да е пряка последица от внезапното увреждане и не трябва да се дължи на други причини, като например усложнение на общо заболяване или обостряне на симптомите на хронично заболяване. В производството не е установена по категоричен и безспорен начин причинна връзка между увреждането, от една страна, и получения исхемичен инсулт, от друга страна. В приетата по делото експертиза е изведено заключение, че получения инсулт е довел до настъпилата мозъчна смърт. Предвид посочените обстоятелства не могат да бъдат приети за доказани твърденията и доводите за наличие на последствия или усложнения, обусловени от злополуката/увреждането, по см. на чл. 74, ал. 1 от НМЕ, които са в причинна връзка с настъпилата смърт на лицето. В тази връзка в производството пред НЕЛК, изобщо не са обсъдени доказателства от МЕД, които да потвърждават или отричат причинната връзка чрез провеждане на главно и пълно доказване на специализираната администрация. Следва да се посочи, че решението на АССГ /№ 1916 от 16.03.2020 г., адм.дело 7556/2018/ няма задължителни указания, нито към ТЕЛК, нито към НЕЛК,

тъй като тези институции са били страни в производството по това дело, но указанията на съда са по отношение на службите на ТП на НОИ.

В случаите, при които внезапното увреждане на здравето е нетравматично, наличието на причинна връзка между него и извършваната работа се установява единствено от ТЕЛК и/или НЕЛК /съгласно чл. 60, ал. 2 КСО/, които при внезапно починало лице, какъвто е процесният случай, се произнасят по причинната връзка въз основа на наличната медицинска документация и протокола от аутопсията /чл. 66, ал. 1 от Наредбата за медицинската експертиза/, както и че обсъждането на всички въпроси при декларирана злополука по повод на нетравматично увреждане и крайният извод дали в този случай е налице внезапно нетравматично увреждане на здравето по смисъла на чл. 55, ал. 1 КСО, което е следствие /резултат, последица/ на извършваната работа, законодателят е поставил в компетентност на ТЕЛК и НЕЛК. Диагностициран исхемичен инсулт, налага извода, че е следвало да бъде приложен чл. 73, ал. 2 от НМЕ/2017 г., според който не се считат за внезапно увреждане на здравето по смисъла на чл. 55 КСО патологични състояния вследствие на заболяване от каквото и да е естество, включително епилепсия, хронична исхемична болест на сърцето (всички клинични форми, включително миокарден инфаркт), исхемичен инсулт, захарен диабет, атеросклероза, високо кръвно налягане, душевни болести.

Съгласно чл. 66, ал. 1 НМЕ при внезапно починало лице ТЕЛК и НЕЛК се произнасят само по причинната връзка въз основа на наличната медицинска документация и протокола от аутопсията.

Съдът не кредитира представени от пълномощника на з. страни медицински доказателства – „Отчет за съдебно медицинска некротопична експертиза“, изпратен до прокуратура към съда в [населено място], Румъния, до степен да променят изводите, че настъпилата смърт е резултат от исхемичен инсулт. В тази документация се извеждат заключения, че смъртта е насилствена, дължаща се на токсично – септично състояние, дължащо се на изгаряне от II и III степен на тялото и крайниците, на лице, имобилизирано (*видно от заключението на СМЕ, приета от съда, изготвена в това производство, имобилизацията е резултат от настъпилия инсулт*) след инсулт. Раните от насилие са описани в аутопсионен протокол, датирани са от 07.02.2017 г. и са възникнали, чрез излагане на лъчиста топлина – радиатор в кабината на камиона.

Съдът не намира противоречие, в това, че и по приетата СМЕ и по приложената медицинска документация, получения исхемичен инсулт е довел до свличане и обездвиждане на тялото на починалия, а оттам и получените изгаряния. Изгарянето е резултат от получения инсулт, който е нормативно изключен трудова злополука от внезапно увреждане на здравето по смисъла на чл. 55 КСО.

Изложеното налага да се отмени обжалваното решение на НЕЛК.

Тъй като при изискванията на чл. 173, ал. 2 от АПК, съдът не може да реши спора по същество, предвид изричната компетентност на ТЕЛК и НЕЛК за това да се признае злополука за трудова или не, преписката следва да се върне на органа за ново произнасяне, като се обсъдят всички доказателства по преценка налице ли е трудова злополука по см. чл. 55 от КСО; да се прецени с оглед обективно настъпилото увреждане и каква е причината за смъртта на С. Г.; да се прецени относимостта на изгарянията по тялото на починалия дали могат да се приемат като водеща диагноза за настъпилата смърт или това е следствие от исхемичен инсулт; приложимост на разпоредбата на чл. 73, ал. 2 от НМЕ.

По разноските – ответник не е възразил прекомерност на адв. възнаграждение, което е и основание да се присъдят направените разноси по приложения списък от представител на жалбоподателя.

Воден от изложеното, съдът Р Е Ш И

ОТМЕНЯ по жалбата на „Еланда“ ООД експертно решение № 0739 от заседание № 070/15.04.2021 г. на Национална експертна лекарска комисия, издадено от специализиран състав по нервни, очни и С. болести.

ВРЪЩА преписката на Национална експертна лекарска комисия за ново произнасяне като се съобразят указанията на съда.

ОСЪЖДА Национална експертна лекарска комисия да заплати на „Еланда“ ООД, ЕИК[ЕИК] разноси в размер на 7674,60 (седем хиляди шестстотин седемдесет и четири и 60 ст) лева.

Решението може да се обжалва пред ВАС в 14 дневен срок от съобщението.

Съдия